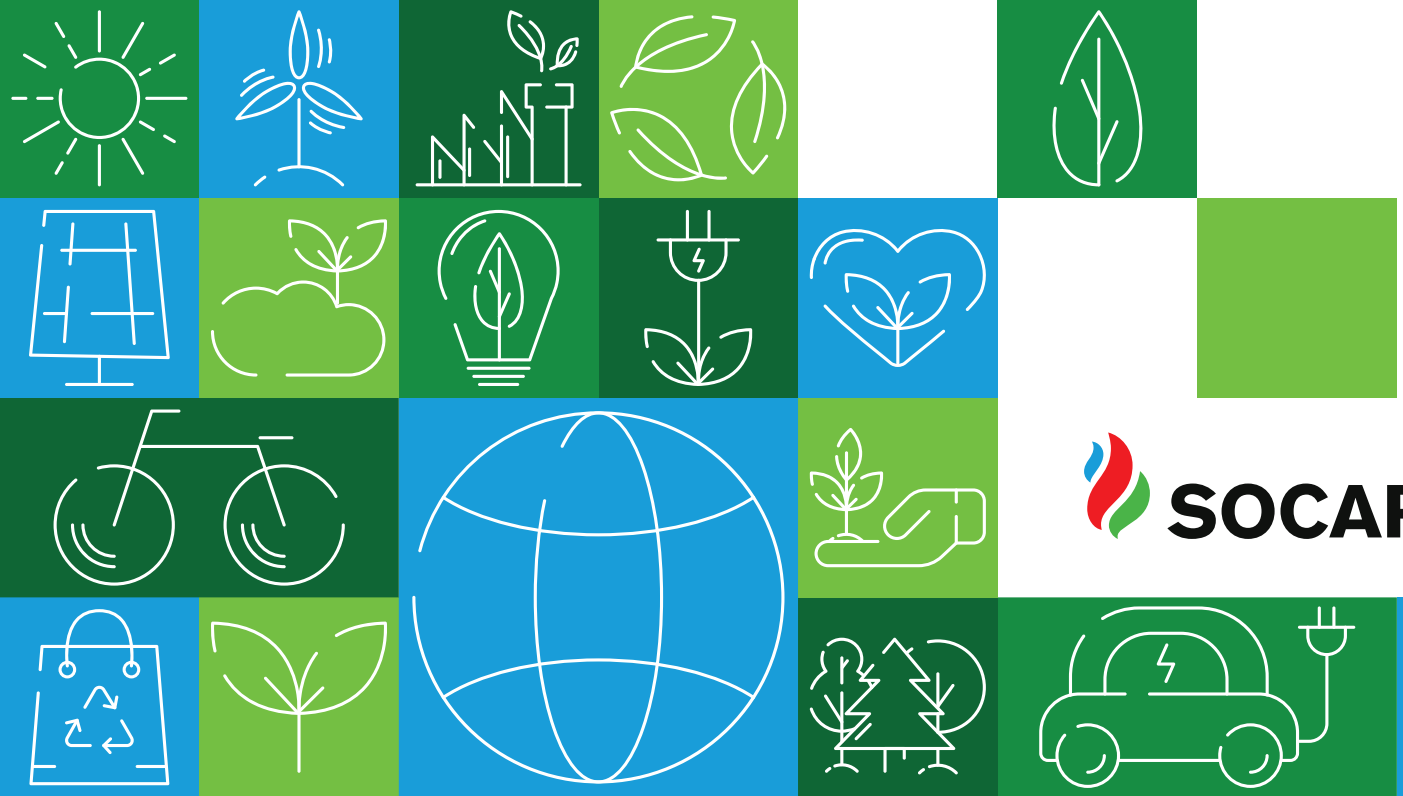

COP29
Baku
Azerbaijan

Türkiye'de Enerji Dönüşümü Stratejisinde **Araştırma ve Öneri Raporu**

COP29 KİTAPÇIĞI

 SOCAR

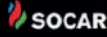
11 Kasım 2024

COP29 Açılış Günü

Dünyanın en prestijli toplantılarından biri olan Birleşmiş Milletler İklim Değişikliği Çerçeve Sözleşmesi'nin 29. Taraflar Konferansı (COP29); dünyanın dört bir yanından liderlerin, bilim insanlarının ve aktivistlerin katılımıyla Azerbaycan'ın başkenti Bakü'de 11 Kasım 2024 tarihinde başladı. 169 ülkeden 72 bin insan, 11-22 Kasım tarihlerinde düzenlenen bu büyük iklim konferansına katılmak için kayıt yaptırdı. Bununla birlikte 80 ülkeden devlet ve hükümet başkanı da konferansa iştirak edenler arasındaydı. Katılımcılar, Azerbaycan'ın belirlediği "Yeşil bir dünya için birlikte duralım!" sloganıyla iklim krizine karşı bir araya geldi. Bu slogan ile Azerbaycan; tarafları yeşil, adil ve sürdürülebilir bir dünya için dayanışmayı güçlendirmeye çağırıyordu. Azerbaycan Cumhurbaşkanı Sayın İlham Aliyev'in ev sahipliğinde konferans başlatıldı. COP29'a katılan liderlerin arasında Türkiye Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan, İngiltere Başbakanı Keir Starmer, İspanya Başbakanı Pedro Sanchez, İtalya Başbakanı Giorgia Meloni, Belçika Başbakanı Alexander De Croo, Yunanistan Başbakanı Kiriakos Miçotakis, Arnavutluk Başbakanı Edi Rama, Macaristan Başbakanı Viktor Orban, Rusya Başbakanı Mihail Mişustin gibi isimler de bulundu.

Açılış Günü

COP29 açılış gününde taraflar, güvenilir ve şeffaf karbon piyasaları için, Paris Anlaşması'nın 6. maddesinin içerdiği standartlar üzerinde fikir birliğine vardı.

Welcome to COP29
Entrance

12 Kasım 2024

Liderler Toplantısı

COP29 açılış töreni, Azerbaycan Cumhurbaşkanı İlham Aliyev'in yaptığı konuşmayla başladı. Azerbaycan'ın yıllar içerisinde yeşil enerji ve sürdürülebilir kalkınma konusundaki gelişimi ve taahhütleri Cumhurbaşkanı tarafından vurgulandı. Sayın İlham Aliyev, Azerbaycan'ın önemli karbonsuzlaştırma adımları attığını belirterek, BP ile Jabrayıl bölgesinde 240 megavatlık bir güneş enerjisi santrali kurma anlaşması yapıldığını söyledi. Ayrıca, ülkenin 2030 yılına kadar 6 gigavatlık yenilenebilir enerji üretim kapasitesini hayata geçirmeyi planladığını ve şu anda 10 gigavatlık projeler üzerinde çalışıldığını ifade etti.

COP29'un ikinci gününde, iklim finansmanının artırılması, ada devletlerinin destek çağrıları ve iklim krizinin sağlık üzerindeki etkileri için küresel iş birliği çağrıları öne çıktı. Ülkeler iklim değişikliğiyle mücadele kapsamında yeni hedef ve iş birliklerini açıkladı. İngiltere'nin iddialı emisyon azaltım hedefi, iklim finansmanındaki yetersizliklere dikkat çeken açıklamalar ve iklimin sağlık üzerindeki etkilerini azaltma taahhütleri öne çıktı.

Birleşmiş Milletler Genel Sekreteri Antonio Guterres, iklim finansmanı konusundaki eksikliklere dikkat çekerek daha güçlü bir küresel iklim finansmanı hedefine ihtiyaç duyulduğunu vurguladı. Guterres, gelişmekte olan ülkelerin iklim değişikliğine uyum sağlayabilmesi için trilyonlarca dolara ihtiyaç olduğunu ve mevcut finansman yapısının yetersiz olduğunu belirtti. İklim finansmanının bir yatırım olduğu mesajını yineleyen Guterres, "Bu sadece yardım değil, geleceğe bir yatırımdır."

13 Kasım 2024

Dünya Liderlerinden İklim Eylemi Sunumu

COP29'un üçüncü gününde, iklim finansmanı, emisyon azaltımı hedefleri ve nükleer enerjinin rolü gibi kritik konular ele alındı. Katılımcı ülkeler küresel ısınmanın engellenmesi için gerekli finansman ihtiyaçlarını tartıştı. Zirvede nükleer enerjinin gelecekteki rolü, gelişmiş ülkelerin iklim finansmanına katkı sağlama sorumlulukları ve toprak kaybı gibi çevresel zorluklar da ön planda oldu. Azerbaycan, Türkiye ve Brezilya gibi ülkelerden üst seviyede önemli açıklamalar yapıldı ve iklim değişikliğiyle mücadelede yeni hedefler ve uluslararası iş birliği çağrıları öne çıktı.

İklim finansmanı ve finansman hedefleri üzerine önemli tartışmalar yapıldı. Gelişmekte olan ülkeler, mevcut 100 milyar dolarlık yıllık finansman hedefinin yetersiz olduğunu belirterek, bu hedefin yıllık 1 trilyon doların üstüne çıkarılmasını talep etti. Yeni Kolektif Nicel Hedef (NCQG) taslağı, 34 sayfalık bir metinle yoğun müzakerelere sahne oldu ve çeşitli seçenekler içerdiği için ülkeler arasında bir uzlaşının henüz sağlanamadığı gözlemlendi. Hindistan merkezli politika kurumu olan Enerji, Çevre ve Su Konseyi (CEEW)'nden Arjun Dutt, NCQG'nin gelişmekte olan ülkelerin ihtiyaçlarını dikkate alarak kanıta dayalı bir şekilde geliştirilmesi gerektiğini vurguladı. Uzmanlar, bu konuda nihai kararın siyasi iradeyle verilebileceğini belirtti.

Diğer bir dikkat çeken gelişme ise, G7 ülkelerinin de içinde yer aldığı Yüksek İddialı Koalisyon (High Ambition Coalition)'un yenilikçi iklim finansmanı çağrısı oldu. Koalisyon, iklim krizini aşmak için trilyonlarca dolarlık kaynağa ihtiyaç duyulduğunu ve gelişmiş ülkelerin finansman taahhütlerini yerine getirmeleri gerektiğini ifade etti. Kanada, Fransa, Almanya ve Hollanda gibi G7 üyelerinin de destek verdiği bu koalisyon, gelişmiş ülkelerin iklim finansmanında liderliğini sürdürmesi gerektiğini belirterek, küresel iklim hedeflerine ulaşmak için gelişmiş ülkelerin daha büyük sorumluluk alması gerektiğini vurguladı. Nükleer enerji kapasitesinin 2050 yılına kadar üç katına çıkarılmasına yönelik deklarasyona altı yeni ülke daha katıldı. Bu gelişme, Uluslararası Atom Enerjisi Ajansı (IAEA), ABD ve Dünya Nükleer Birliği'nin ortak etkinliğiyle duyuruldu. Dünya Nükleer Birliği Genel Direktörü Dr. Sama Bilbao y León, yeni katılımların, nükleer enerjinin küresel enerji güvenliği ve iklim hedeflerine ulaşmadaki kritik rolünü güçlendirdiğini vurguladı. ABD, 2050 yılına kadar 200 gigavatlık nükleer kapasite devreye almayı planladığını açıklayarak nükleer enerjiye olan desteğini yineledi.

Diğer bir önemli gelişme ise Türkiye'nin COP29'da 2053 yılına yönelik net sıfır karbon hedefini içeren Uzun Dönemli İklim Stratejisi'ni açıklamasıydı. Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı Murat Kurum, bu strateji çerçevesinde Türkiye'nin enerji üretiminin yüzde 50'sini yenilenebilir enerji, yüzde 30'unu ise nükleer enerji kaynaklarından sağlamayı hedeflediğini belirtti. Bakan Kurum, fosil yakıtlardan çıkışa dair net bir tarih verilmediğini ancak bu yönde adımlar atılacağına işaret etti.

14 Kasım 2024

Finans, Yatırım ve Ticaret Günü

Finans, Yatırım ve Ticaret" başlığı altında paneller düzenlendi. Bu panellerde, sürdürülebilir kalkınma hedefleri çerçevesinde uluslararası finansman modelleri ve ticaret stratejileri tartışıldı. Alanında önde gelen uzmanlar, iklim değişikliğiyle mücadelede finansal araçların ve yatırımların önemini vurguladılar. Ayrıca, döngüsel ekonomi ve yeşil finansman konularında yapılan sunumlar, katılımcılara yeni perspektifler kazandı. Günü sonunda, katılımcılar arasında yapılan interaktif oturumlarla, farklı ülkelerin iklim politikaları ve uygulamaları hakkında bilgi alışverişi sağlandı.

Özellikle, Türkiye Pavilyonu'nda düzenlenen "Enerji Sektörünün Geleceği: Yatırımları Harekete Geçirmek İçin Gerekli Adımlar" başlıklı panelde, uluslararası yatırımların sürdürülebilir enerjiyle ilgili yeşil dönüşümdeki rolü, etkin yeşil dönüşüm stratejileri, iklim değişikliğiyle mücadele ve uyum çalışmaları tartışıldı ve SOCAR Türkiye CEO'su Elchin Ibadov panelde konuşmacı olarak yer aldı.

Finans, Yatırım ve Ticaret Günü

- COP29 Başkanlığı: finans, yatırım ve ticaretin iklim gündeminin merkezinde kalması amacıyla BM kuruluşlarını, COP Başkanlıklarını ve önceki iklim finansmanı girişimlerini bir araya getirdi.
- 10 trilyon dolardan fazla varlığı yöneten yatırımcı grupları, iklim piyasalarına özel sermaye yatırımlarını artırmak için "İş Yatırımı ve Hayırseverlik İklim Platformu"nda bir araya geldi.

SOCAR

15 Kasım 2024

Enerji/Bariş, Rahatlama ve İyileşme Günü

Denize Kıyısı Olmayan Gelişmekte Olan Ülkelerde (LLDC) İklim Dayanıklılığı ve Sürdürülebilir Kalkınmanın Güçlendirilmesi konulu oturumlarda, denize kıyısı olmayan ülkelerin iklim değişikliği karşısında karşılaştıkları zorluklar ve fırsatlar ele alındı. Özellikle, bu ülkelerin iklim dayanıklılığını artırmak için atılması gereken adımlar ve uluslararası iş birliğinin önemi vurgulandı. Ayrıca, iklim finansmanı ve teknoloji transferi konularında yapılan tartışmalar, bu ülkelerin sürdürülebilir kalkınma hedeflerine ulaşmalarına yardımcı olacak stratejiler sundu. Ayrıca, iklim finansmanı ve teknoloji transferi konularında yapılan sunumlar, bu ülkelerin sürdürülebilir kalkınma hedeflerine ulaşmalarına yardımcı olacak stratejiler sundu.

Enerji/Bariş, Rahatlama ve İyileşme Günü

- Kalkınma Bankaları, gelişmekte olan pazarlarda yenilenebilir hidrojen projelerine destek olmak amacıyla 10GW Lighthouse Girişimi'ni başlattı.
- Birleşik Krallık, Sahra Altı Afrika, Güney Asya ve Hint-Pasifik'teki 10 milyon kişiye temiz pişirme teknolojisi sunmayı desteklemek için 193 milyon dolarlık bir paket açıkladı.
- 132 ülke ve 1200'den fazla kuruluş, COP Ateskes Çağrısı'nı destekledi. COP29 Başkanlığı ayrıca "Bakü İklim ve Bariş Eylem Merkezi"nin kurulmasını sağladı.

SOCAR

16 Kasım 2024

Bilim, Teknoloji ve Yenilik/Dijitalleşme Günü

"Döngüsel Ekonomiye Geçiş İçin Bölgelerarası Ortaklıkların Güçlendirilmesi" başlıklı oturumlar yapıldı. Bu oturumlarda, kaynakların verimli kullanımıyla iklime dayanıklı ve sürdürülebilir bir geleceğe ulaşma hedefi ele alındı. Bakanlar düzeyinde gerçekleştirilen toplantılarda, döngüsel ekonomi uygulamalarının yaygınlaştırılması ve bu alanda uluslararası iş birliğinin artırılmasının gerekliliği vurgulandı. Ayrıca, gençlerin iklim değişikliği konusundaki rolü ve katkıları üzerine düzenlenen panellerde, geleceğin liderlerinin bu alandaki önemi ortaya kondu. Oturumlarda, döngüsel ekonomi uygulamalarının yaygınlaştırılması ve bu alanda uluslararası iş birliğinin artırılmasının gerekliliği vurgulandı.

18 Kasım

İnsani Gelişim, Çocuklar, Gençlik, Sağlık ve Eğitim Günü

Birleşmiş Milletler İklim Değişikliği Çerçeve Sözleşmesi Sekretaryası ve COP29 Azerbaycan Başkanlığı tarafından Türkiye'ye "BTR Şampiyonu" ödülü verildi. Türkiye adına ödülü; Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakan Yardımcısı ve Başmüzakereci Fatma Varank, COP29 Başkanı Muhtar Babayev'den aldı.

Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı, İklim Değişikliği Başkanlığı koordinasyonunda ilgili Bakanlıklar ve kurum ve kuruluşların katkılarıyla hazırlanan Türkiye'nin 2022-2024 yılı iklim değişikliği ile mücadele ve iklim değişikliğine uyum eylemlerimizi kapsayan İki Yıllık Şeffaflık Raporu'nu hazırlayıp BM İklim Değişikliği Çerçeve Sözleşmesi Sekretaryasına sunmuştu.

Türkiye'nin bu özverili çalışmaları, BM İklim Değişikliği Çerçeve Sözleşmesi Sekretaryası ve COP29 Azerbaycan Başkanlığı tarafından ödüle layık görüldü.

▪ Brezilya, Birleşik Krallık ve Birleşik Arap Emirlikleri yeni Ulusal Katkı Beyanlarını ("NDC") açıkladı. Yeni NDC'leri (NDC 3.0'da deniyor) açıklamak için son tarih Şubat 2025 olup Türkiye'den bu konuda henüz bir bildiri yapılmamıştır.

▪ Yerel Topluluklar ve Yerli Halklar Platformu'nun Bakü Çalışma Programı hayata geçirildi.

▪ Birleşmiş Milletler tarafından Çok Taraflı Kalkınma Bankaları ve Çok Taraflı İklim Fonları, "İklim Direnci İçin İnsan Gelişimi Bakü Girişimi" kapsamında ortak bir bildiri yayımlandı.

▪ Cinsiyet ve iklim değişikliği stratejileri, uyum konusunda küresel hedef ve Şarm El-Şeyh Azaltma Hedefi ve Uygulama Çalışma Programı da dahil olmak üzere temel belgeler onaylandı.

▪ Gerçekleştirilen panellerde; Sınırdaki Karbon Düzenleme Mekanizması, Yeşil Mutabakat, Döngüsel Ekonomi Eylem Planı, AB ürün direktifleri, AB Karbon Sınır Uyum Mekanizmasının (CBAM) Türkiye'de ilerleyen süreçleri, doğa temelli çözümler içeren karbon yutak alanların oluşturulması ve yerel yönetimlerin çölleşme ve erozyonla mücadele kapsamında gerçekleştirdiği çalışmaları, yeşil kalkınma anlayışıyla beraber yeni iş modelleri, yenilikçiliği destekleyen iş birliği fırsatları ve istihdam, iklim krizinin kadınlar, gençler ve onların sağlığı üzerindeki etkileri, çocuk ve genç merkezli NDC 3.0'ı geliştirmek, iklim eylemi alanında uluslararası iş birliğinin önemi gibi konular, uzmanlar tarafından değerlendirildi.

19 Kasım

Gıda, Su ve Tarım Günü

COP29 Başkanlığı, dünya ülkelerine 2025'e kadar Ulusal Uyum Planlarını ("NAP") sunmaları çağrısında bulundu.

- "İklim Eylemi için Organik Atıktan Metan Azaltılması" başlıklı üst düzey bir etkinlik düzenlendi.
- Hazar Denizi'nin biyolojik kaynaklarının korunması ve sürdürülebilir kullanımı için 2003'te imzalanan Tahran Sözleşmesi'nin tarafları (Azerbaycan, Kazakistan, Türkmenistan, İran ve Rusya) COP29'da tekrar bir araya gelerek mevcut su sorunu için geliştirilmiş iş birliğine dair beyannameyi kabul etti.

Türkiye Metan Deklarasyonu'nu İmzaladı

COP29 Başkanlığı, Organik Atıklardan Kaynaklanan Metanın Azaltılması Deklarasyonu'nu bir basın toplantısı ile açıkladı. İlk imzacılar arasında yer alan 30'dan fazla devlet (küresel organik atıklardan kaynaklanan metan emisyonlarının yüzde 47'sini temsil ediyorlar) gelecekteki ulusal katkı beyanlarında ("NDC") organik atıklardan kaynaklanan metanın azaltılmasına yönelik sektörel hedefler belirleme taahhüdünde bulundu. İmzacı ülkeler, bu sektörel metan hedeflerine ulaşmak için somut politikalar ve yol haritaları başlatma sözü verdi. Türkiye, imzacı 35 ülke arasında yer almaktadır.

Gerçekleştirilen panellerde; su depolama, taşkın yönetimi, yeraltı suyu kullanımı ve verimlilik konularında ulusal politikaları ve en iyi uygulamaları meteorolojik erken uyarıların önemi ve yaygınlaştırılması, iklim projeksiyonları etkilenebilirlik çalışmaları, mevzuat değişiklikleri, enerji kimlik belgesi, neredeyse sıfır enerjili binalara geçiş, binalarda ve yerleşmelerde Yeşil Sertifika uygulaması, 2053 net sıfır hedefine yönelik binalar için alınabilecek önlemler, tarımın hem çevresel hem de toplumsal faydalar sağlama potansiyeli, yeşil teknolojilerin üretim uygulamalarına entegre edilmesindeki gelişmeler gibi konular alanında uzmanlar tarafından değerlendirildi.

COP29'da SOCAR Türkiye Sürdürülebilirlik Paneli Düzenlendi.

COP29 Türkiye Pavilyonu'nda düzenlenen SOCAR Türkiye Sürdürülebilirlik Paneli'nde konuşan SOCAR Türkiye İletişim ve Kamu İlişkileri Başkanı Mikayil Yusifov, SOCAR Türkiye Strateji ve Sürdürülebilirlik Başkanı Ömür Önk ve SOCAR Türkiye Ar-Ge Genel Müdürü Bilal Guliyev, SOCAR Türkiye'nin sürdürülebilirlik yolculuğunu üç farklı perspektiften anlattı.

SOCAR Türkiye İletişim ve Kamu İlişkileri Başkanı Mikayil Yusifov, sürdürülebilirlik çalışmalarımızda toplumsal faydaya odaklanan hem SOCAR Türkiye çalışanlarını hem de toplumu ve paydaşları merkeze alan sosyal projelerden ve bunların doğru iletişiminin yapılmasıyla ilgili stratejilerden bahsetti. SOCAR Türkiye Strateji ve Sürdürülebilirlik Başkanı Ömür Önk, SOCAR Türkiye'nin strateji yol haritası ve gelecek vizyon perspektifini aktardığı konuşmasında sürdürülebilirlik bakış açımızın, planlı, düzenli ve SOCAR Türkiye'nin 2050 sıfır emisyon hedeflerine uygun olacak şekilde inşa edildiğini belirtti. Ayrıca, Petrol ve Gaz Karbonsuzlaştırma Sözleşmesi'nin imzalandığını dile getirdi.

SOCAR Türkiye Ar-Ge Genel Müdürümüz Bilal Guliyev ise Ar-Ge perspektifiyle yapılan ve sürdürülebilirlik yol haritamızı destekleyen proje, patent ve inovasyon çalışmalarımızı aktardı.

Kamu Gözetimi, Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumu ("KKG") Sürdürülebilirlik Standartları Daire Başkanı Gülşah Günay ise Türkiye'nin Sürdürülebilirlik Raporlaması Standartlarının yayımlanmasına giden yolda şu sözleriyle dikkat çekti.

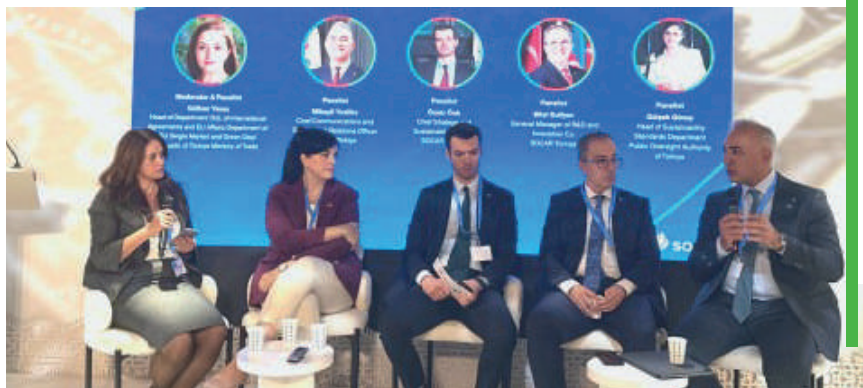
"Küresel sürdürülebilirlik trendlerine uyum sağlamanın önemini anlayan Türkiye, bu ilkeleri düzenleyici çerçevesine entegre etmek için önemli girişimlerde bulunarak Paris İklim Anlaşmasını onaylamış ve Yeşil Mutabakat Eylem Planı'nı başlattı. Aralık 2023 itibarıyla KKG, şirketlerin sürdürülebilirlikle ilgili risk ve fırsatlarını açıklamaları için net bir çerçeve sunan Türkiye Sürdürülebilirlik Raporlaması Standartlarını (TSRS) yayımlamıştır.

Bu standartlar, Türkiye'nin ekonomik ortamı ve düzenleyici öncelikleriyle yakından uyumlu olarak finansal önemliliğe odaklanmaktadır. Türkiye'deki yaklaşık 500 şirket, sürdürülebilirlik açıklamalarının sağlam, şeffaf ve uluslararası düzeyde karşılaştırılabilir olmasını sağlayan zorunlu raporlama çerçevesi kapsamındadır. Bu şirketlerin 1 Ocak 2024 tarihinde veya sonrasında başlayan dönemler için TSRS'lere uygun olarak sürdürülebilirlik raporlarını yayınlamaları gerekmektedir. Bu da ilk raporları resmi olarak 2025 yılında göreceğimiz anlamına gelmektedir."

Türkiye Ticaret Bakanlığı Uluslararası Anlaşmalar ve AB Genel Müdürlüğü AB Tek Pazar ve Yeşil Mutabakat Dairesi Başkanı Gülizar Yavaş ise açıklamalarında şu sözlere yer verdi.

"Türkiye'nin Avrupa Birliği ile 1/95 sayılı Ortaklık Konseyi Kararı ile hayata geçirdiği Gümrük Birliği'nin AB teknik mevzuatına uyum yoluyla, ülkemiz ihracatçılarına ulusal standart haline gelen AB standartlarında ürün ve hizmet sunma, bunların test, belgeleme, onaylama, doğrulama ve akreditasyon işlemlerini Türkiye'de yaparak doğrudan AB pazarına üye ülke gibi girme hakkı bulunmaktadır. Bugün AB Yeşil Mutabakatı ile getirilen yeni kurallara uyumun esasen bu pratiğin devamı anlamına geldiğini ve bu tür sistemleri yeni kuracak ülkelerle karşılaştırıldığında bir rekabet avantajı da sağlayacaktır.

Türkiye, yeşil ve dijital dönüşümünü, kamu ve özel sektör paydaşları ile iş birliği içinde ele alarak, kuracağı sürdürülebilirlik raporlaması ve denetimi sistemi ile yeşil aklamadan uzak bir üretim ve yatırım altyapısı hazırlamaktadır. Bu kapsamda, SOCAR Türkiye tarafından emisyon azaltma, sürdürülebilir alternatif yakıtlar ve petrokimya alanında yapılan/yapılması planlanan yatırımların, ülkemizin emisyon azaltımına olumlu etkisi ve ithalata bağımlılığın yaratılmaması kapsamında önemli olacaktır."

20 Kasım

Kentleşme / Ulaşım / Turizm Günü

COP29 Başkanlığı ve Birleşmiş Milletler Dünya Turizm Örgütü'nün birlikte hazırladığı, küresel turizm sektöründe iklim eylemini teşvik etmeyi amaçlayan COP29 Turizmde Geliştirilmiş Eylem Deklarasyonu açıklandı.

Turizm deklarasyonu ile COP29 Dönem Başkanlığı, önemli bir ekonomik itici güç olan turizm sektörünün çevresel etkilerini azaltmak için sürdürülebilir uygulamaları benimsemesini desteklemeye odaklandı. COP29 Dönem Başkanlığı, ilk kez turizm odaklı tematik bir gün düzenlerken, Mutual Agreement Procedure (MAP) Deklarasyonu dirençli ve kapsayıcı şehirler yaratmak için sektörler arası iş birliği çağrısında bulundu.

BM Turizm ile ortaklaşa başlatılan COP29 turizm girişimi, küresel turizm sektöründe iklim eylemini teşvik etmeyi amaçlamaktadır. COP29 Dönem Başkanlığı'nın sektörü iklim eylemi hedefleriyle uyumlu hale getirmeye yönelik iddialı planlarını açıkladığı Turizmde Geliştirilmiş İklim Eylemi Birinci Bakanlar Toplantısı'na çok sayıda bakan ve diğer üst düzey temsilciler katıldı.

BM İklim Değişikliği Konferansları çerçevesinde turizmin sürekli katılımını sağlamak için özel bir koordinasyon mekanizmasının kurulmasına karar verildi. BM-Habitat ortaklığında başlatılan MAP Deklarasyonu, kentsel ortamlarda iklim değişikliğinin yarattığı zorlukların ele alınmasına odaklanmaktadır. Sağlıklı kentler, kentsel sürdürülebilir ulaşım, iklim esnekliği, yeşil inşaat, kentlerde tarım ve doğa temelli çözümler ve kentsel iklim finansmanı konularına vurgu yaparak yerelden küresel düzeye sektörler arası katılımın artırılması çağrısında bulunmaktadır.

İklim değişikliği karşısında kentsel dayanıklılığın ve sağlıklı kentlerin geliştirilmesine yönelik temel taahhütlere ve eylemlere bu oturumlarda odaklanıldı. Tartışmaların odağında kentsel altyapının iyileştirilmesi, iklim eyleminin şehir planlamasına entegre edilmesi ve hükümetler, işletmeler ve topluluklar arasında iş birliğinin teşvik edilmesi yer aldı.

COP29 İklim Değişikliği Konferansı'nda Türkiye Ulaştırma ve Altyapı Bakanı Abdulkadir Uraloğlu Türkiye'nin sıfır emisyon hedefini ve ulaşım projelerini açıkladı. Şehir içi ulaşımın daha yeşil hale gelmesi için uygulanan projelerin karbon emisyonlarını azaltma amacına yönelik olduğunu belirtti. Elektrikli araçların kentsel ulaşımında yeşil dönüşümün temel taşlarından biri olduğunu ifade etti. Bisiklet ve yaya yollarının artırılması, çevre dostu ulaşım alternatiflerinin güçlendirilmesi açısından önemli bir adım olarak değerlendirildi.

Bu tematik gün kapsamında, bina ve yapı sektörünün iklim değişikliği üzerindeki etkileri ele alınarak sürdürülebilir şehirleşme stratejileri tartışıldı. Enerji verimliliğini artırma, düşük karbonlu malzemelerin kullanımı ve yenilenebilir enerji kaynaklarının entegrasyonu öne çıkan konular arasında yer aldı.

21 Kasım

Doğa / Biyoçeşitlilik / Yerli Halk / Toplumsal Cinsiyet Eşitliği / Okyanuslar / Kıyı Bölgeleri Günü

COP29 Başkanlığı, birçok ülke tarafından reddedilen iklim finansmanına ilişkin yeni kolektif sayısal hedef (NCQG) de dahil olmak üzere kilit konularda yeni taslaklar yayınladı. Buna ek olarak, COP29 Başkanlığı İklim Eylemi için Su projesini başlattı, Birleşik Krallık Doğa Bakanı Mary Creagh deniz koruma projeleri için fon sağlandığını duyurdu, iklim eylemine yerli ve yerel toplulukların katılımını arttırmak için Bakü Çalışma Planı kabul edildi. Avrupa Komisyonu ulusal olarak belirlenen katkı (NDC) hedefleri hakkında bir basın toplantısı düzenledi.

Su Kaynaklarına İlişkin İklim Eylemi için Niyet Protokolü'nün imzalandığı "İklim, Doğa ve İnsanlar İçin Suyun Yaşam Hattını Kutluyoruz" başlıklı üst düzey lansman etkinliğinde Bakü Su Diyaloğu resmen başlatıldı.

"Biyoçeşitliliğin Korunması ve Ekosistem Restorasyonu" konulu panelde ormanların, okyanusların ve diğer doğal ekosistemlerin korunmasının, sera gazlarını tutarak karbon yutağı görevi görmeleri nedeniyle ne kadar önemli olduğu üzerinde duruldu. Biyoçeşitliliğin korunması ve ekosistemlerin yenilenmesi çabaları, iklim değişikliğiyle mücadele ve dayanıklılığın artırılması için temel stratejiler olarak görülmektedir. Konuşmacılar, iklim ve biyoçeşitlilik hedefleri arasında kritik bağlantılar olarak "doğa temelli çözümleri" teşvik ettiler. Bu çözümler arasında ormanların, mangrovların ve diğer hayati ekosistemlerin korunması ve restore edilmesi yer almaktadır.

"İklim Değişikliği Ortamında SIDS Ekosistemleri ve Toplulukları", deniz seviyesinin yükselmesi ve aşırı hava olaylarından hayati önem taşıyan ekosistemlerin kaybına kadar uzanan sorunların gelişmekte olan küçük ada devletlerini (SIDS) nasıl özellikle kırılgan hale getirdiği vurgulandı. Oturumda, iklim değişikliğinin bu ülkeler için yerinden edilme, geçim kaynağı kayıpları ve deniz ve kıyı kaynaklarına bağlı ekonomilerin zayıflaması gibi sosyo-ekonomik sonuçları tartışıldı.

22 Kasım

Nihai Müzakereler

"Yarını İnşa Etmek" başlıklı bir panel düzenlendi: COP29'un Azerbaycan'daki Mirası" başlıklı panel, COP29'un son günü olan 22 Kasım'da Yeşil Bölge'de gerçekleştirildi. Panel, COP29 mirasının uzun vadeli etkisi ve şekillendirilmesine odaklandı. On bir günlük konferansın ardından düzenlenen bu kapanış tartışması, COP29'un sürdürülebilir kalkınmayı teşvik etme ve hem yerel hem de küresel olarak iklim değişikliğiyle mücadele konusundaki mirasını vurguladı.

COP29 Miras Girişimleri Başkanı Jeyhun Atayev'in moderatörlüğünde gerçekleştirilen panelde, Azerbaycan'ın COP29'a ev sahipliği yapmasının sürdürülebilir kalkınma üzerindeki uzun vadeli etkisi ele alındı. Panelde Azerbaycan'ın yeşil dönüşümünü hızlandırmak, küresel ortaklıkları güçlendirmek ve iklim direncini artırmak için bu küresel etkinliğe ev sahipliği yapmaktan nasıl yararlandığı tartışıldı. Katılımcılar, Azerbaycan'ın kalıcı bir iklim liderliği mirası yaratması için fırsatlar hakkındaki görüşlerini paylaştı. Gelişmiş ülkelerin, gelişmekte olan ülkelere yaptığı iklim finansmanı yardımının revize edilmesi konusunda fikir birliğine varan COP29 Başkanlığı, yıllık 100 milyar dolar tutarındaki finansman yardımının 2035 yılına kadar 250 milyar dolara çıkarılması gerektiğini ifade etti.

